

**ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ (ΔΕΣΦΑ) Α.Ε.
ΠΕΡΙΟΔΟΥ 01 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016**

9 Φεβρουαρίου 2017

ΠΡΟΣ

την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων

Κύριοι Μέτοχοι,

Έχουμε την τιμή να θέσουμε υπόψη σας την παρούσα Έκθεση Διαχείρισης και τις Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης περιόδου 01 Ιανουαρίου - 31 Δεκεμβρίου 2016.

Περιεχόμενα

I.1 Η Εταιρεία	4
I.2 Κύριοι τομείς δραστηριότητας και εσόδων της Εταιρείας.....	7
II. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2016	9
II.1 Επιχειρησιακό Περιβάλλον	9
II.2 Επιχειρησιακές Εξελίξεις	12
III. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΣΗ	17
III.1 Οικονομικά μεγέθη και Οικονομική θέση της εταιρείας	17
IV. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	28
IV.1 Κίνδυνος εξέλιξης Μακροοικονομικών Παραμέτρων	28
IV.2 Ρυθμιστικός Κίνδυνος.....	28
IV.3 Κίνδυνος Αγοράς	28
IV.4 Χρηματοοικονομικός κίνδυνος	29
IV.5 Πιστωτικός κίνδυνος.....	29
IV.6 Κίνδυνος ρευστότητας	30
V. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ	31
V.1 Συναλλαγές με τη Μητρική εταιρεία ΔΕΠΑ ΑΕ και λοιπές συνδεδεμένες επιχειρήσεις.....	31
V.2 Αμοιβές και λοιπές παροχές μελών Δ.Σ. και Ε.Σ. (χιλ. €).....	32
V.3 Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες	32
VI. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΠΟΥ ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ ΑΠΟ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΕΚΘΕΣΗΣ	33

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κύριοι Μέτοχοι,

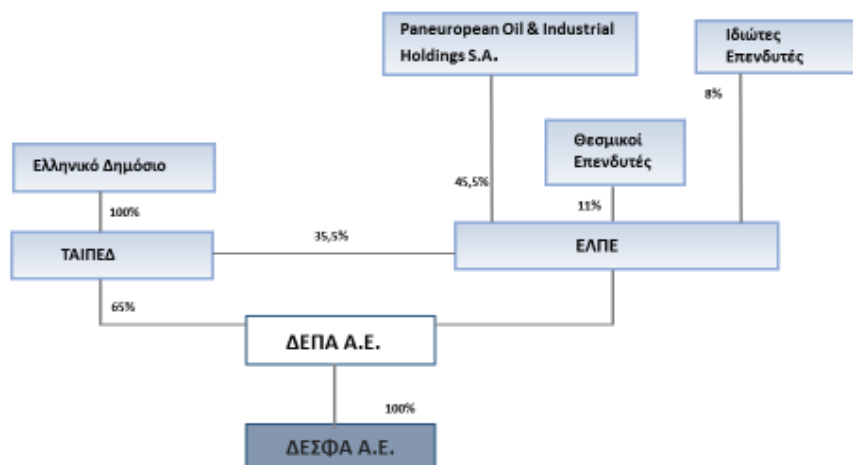
Η παρούσα έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου αφορά στη χρονική περίοδο των δώδεκα μηνών της κυλιόμενης χρήσεως (1.1.2016-31.12.2016). Η έκθεση συντάχθηκε και είναι εναρμονισμένη με τις σχετικές διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920, όπως ισχύει. Οι Εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις συντάχθηκαν σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στην παρούσα έκθεση περιέχονται συνοπτικές χρηματοοικονομικές πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα της Εταιρείας ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΑΕ. Επίσης εμπεριέχεται περιγραφή των σημαντικών γεγονότων που έλαβαν χώρα κατά την τρέχουσα οικονομική χρήση, περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων για την επόμενη χρήση, παράθεση των σημαντικών συναλλαγών που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ της Εταιρείας με τα συνδεδεμένα της μέρη, καθώς και παράθεση στοιχείων και εκτιμήσεων ποιοτικού χαρακτήρα για την εξέλιξη των δραστηριοτήτων της Εταιρείας κατά την επόμενη χρήση.

I.1 Η Εταιρεία

Με το Προεδρικό Διάταγμα 33 (ΦΕΚ Α' 31/20.02.2007) συστάθηκε η Ανώνυμη Εταιρεία με την επωνυμία «Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου Α.Ε.», σκοπός της οποίας είναι η λειτουργία, συντήρηση, διαχείριση, εκμετάλλευση και ανάπτυξη του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΕΣΦΑ), όπως αυτό ορίζεται στο Άρθρο 68 του ν. 4001/2011 (ΦΕΚ Α' 179 / 22.08.11), και των διασυνδέσεών του, προκειμένου το ΕΣΦΑ να είναι οικονομικά αποδοτικό, τεχνικά άρτιο και ολοκληρωμένο και να εξυπηρετούνται οι ανάγκες των Χρηστών σε φυσικό αέριο κατά τρόπο ασφαλής, επαρκή, αξιόπιστο και οικονομικά αποδοτικό.

Η Εταιρεία είναι 100% θυγατρική της ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ (ΔΕΠΑ) Α.Ε., και η μετοχική σύνθεση της εταιρείας την 31.12.2016 απεικονίζεται ως εξής:

Με την υπ' αριθμ. 201/15.2.2012 απόφασή της η Διυπουργική Επιτροπή Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων του Ελληνικού Δημοσίου (ΔΕΕΑ) αποφάσισε να προσωρήσει στην πώληση της συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου στον Όμιλο ΔΕΠΑ από κοινού με την Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. («ΕΛΠΕ») με εξαίρεση το ποσοστό συμμετοχής 34% στον ΔΕΣΦΑ, το οποίο θα διατηρήσει το Ελληνικό Δημόσιο, και εξουσιοδότησε το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε. (ΤΑΙΠΕΔ) να σχεδιάσει και να υλοποιήσει τη διαδικασία για την πώληση της εν λόγω συμμετοχής. Στις 16 Φεβρουαρίου 2012, η ΤΑΙΠΕΔ και η ΕΛΠΕ συνήψαν δεσμευτικό μνημόνιο συνεννόησης σχετικά με την κοινή πώληση των αντιστοίχων μετοχών τους (ήτοι των μετοχών της ΕΛΠΕ που αντιστοιχούν στο 35% του συνολικού εκδοθέντος μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας ΔΕΣΦΑ και μετοχών του ΤΑΙΠΕΔ που αντιστοιχούν στο 31% του συνολικού εκδοθέντος μετοχικού της κεφαλαίου- σύνολο 66%). Έπειτα από την φάση προεπιλογής και την διεθνή διαδικασία υποβολής προσφορών σε δύο φάσεις σε σχέση με τον όμιλο ΔΕΠΑ, η εταιρεία SOCAR υπέβαλε δεσμευτική προσφορά για την εξαγορά του 66% του εκδοθέντος μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας ΔΕΣΦΑ. Την 1^η Αυγούστου 2013 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΛΠΕ αποφάσισε την πώληση των μετοχών της ΕΛΠΕ στην SOCAR και η απόφαση αυτή εγκρίθηκε στις 2 Σεπτεμβρίου 2013 από τη γενική συνέλευση των μετόχων της ΕΛΠΕ. Στις 18 Οκτωβρίου 2013, το Ελεγκτικό Συνέδριο ολοκλήρωσε τον προσυμβατικό έλεγχο με την υπ' αριθμ. 201/2013 Πράξη του. Την 21.12.2013, υπογράφηκε σύμβαση αγοραπωλησίας μετοχών μεταξύ αφ' ενός των ΤΑΙΠΕΔ και ΕΛΠΕ και αφ' ετέρου της SOCAR υπό την αίρεση των προβλεπόμενων ελέγχων των αρμοδίων οργάνων (της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, ΡΑΕ κλπ).

Μετά από την υποβολή από την SOCAR του οικείου φακέλου στην Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η τελευταία εξέφρασε σοβαρές επιφυλάξεις με το

σκεπτικό ότι η οντότητα που θα προέκυπτε μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής θα είχε ενδεχομένως τον κίνδυνο να κλείσει την αγορά Φ.Α. στην Ελλάδα και να προωθή τα συμφέροντά της SOCAR σε βάρος των ανταγωνιστών της. Προκειμένου να προχωρήσει η συναλλαγή διεφάνη ως ασφαλέστερη λύση η διάπλαση των συμβατικών σχέσεων των μερών με μείωση του ποσοστού συμμετοχής της SOCAR στην συναλλαγή, ώστε το ποσοστό της να πέσει σε ύψος χαμηλότερο του 49% και η συμμετοχή στη συναλλαγή ευρωπαϊκής εταιρείας από τον χώρο της μεταφοράς φυσικού αερίου. Ως αποτέλεσμα ήταν ότι μετά από προσέλευση από την SOCAR ενδιαφερομένων, εκδηλώθηκε ενδιαφέρον και συμμετείχαν σε διαπραγμάτευση, μετά από τη σύναψη Συμφωνιών Εμπιστευτικότητας με τους δυνητικούς Πωλητές και τον ΔΕΣΦΑ στο πλαίσιο του ίδιου ως άνω διαγωνισμού, περισσότερες εταιρείες με προέλευση από Κράτη –Μέλη της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, ήτοι μία Κοινοπραξία των εταιριών SFPI FUND, FLUXYS, MARGUERITE FUND, MARGUERITE ADVISER S.A., ENAGAS INTERANATIONAL S.L.U. και μία ακόμη Ευρωπαϊκή εταιρία, η SNAM S.p.A. Την 30^η Νοεμβρίου 2016, σύμφωνα με επίσημες ανακοινώσεις του ΥΠΕΝ, το σχήμα SOCAR-SNAM διέκοψε την συμμετοχή του στις διεξαγόμενες διαπραγματεύσεις με τους δυνητικούς Πωλητές και η SOCAR δεν ανανέωσε την εγγυητική της επιστολή. Κατόπιν των ανωτέρω ο ΔΕΣΦΑ έθεσε σε κατάσταση «ύπνωσης» το Virtual Data Room (εικονική βάση δεδομένων για σκοπούς ενδεδειγμένου ελέγχου της εταιρείας), εν αναμονή των περαιτέρω αποφάσεων των μετόχων σχετικά με την ιδιωτικοποίηση της εταιρείας.

Σε σχέση με την Οδηγία 2009/73, η οποία μεταφέρθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με τον νόμο 4001/2001 όπως ισχύει, η εταιρεία είναι πιστοποιημένος Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς (Independent Transmission Operator - ITO). Συγκεκριμένα, η ΡΑΕ, λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 65Α του ν. 4001/2011 (ΦΕΚ Α 179), όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 4286/2014 (ΦΕΚ Α 194), και τη σχετική Γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (C 5483 final) «Commission Opinion of 28.7.2014 pursuant to Article 3(1) of Regulation (EC) No 715/2009 and Article 10(6) and 11(6) of Directive 2009/73/ EC – Greece – Certification of DESFA», με την υπ' αριθμ. 523/2014 (ΦΕΚ Β 2572/ 26.9.2014) απόφασή της, αποφάσισε την πιστοποίηση της εταιρείας ΔΕΣΦΑ Α.Ε. ως Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς Φυσικού Αερίου. Με την απόφαση αυτή πιστοποιείται η επάρκεια των πόρων του ΔΕΣΦΑ (υποδομές, ανθρώπινο δυναμικό και οικονομικά μέσα) για την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων της μεταφοράς φυσικού αερίου, καθώς και η ανεξαρτησία του από την Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση κατά την λειτουργία του.

I.2 Κύριοι τομείς δραστηριότητας και εσόδων της Εταιρείας

A. Χρήση Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΕΣΦΑ: Σύστημα Μεταφοράς και Εγκατάσταση ΥΦΑ)

Οι δύο βασικές ρυθμιζόμενες δραστηριότητες της Εταιρείας συνίστανται αφενός στις υπηρεσίες μεταφοράς φυσικού αερίου στο Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου (ΕΣΜΦΑ), και αφετέρου στις υπηρεσίες εκφόρτωσης, προσωρινής αποθήκευσης και αεριοποίησης Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (ΥΦΑ) στην εγκατάσταση ΥΦΑ στη νήσο Ρεβυθούσα. Προς τούτο, η Εταιρεία εισπράττει χρεώσεις μεταφοράς φυσικού αερίου και αεριοποίησης ΥΦΑ, αντίστοιχα, βάσει του Κανονισμού Τιμολόγησης και της Απόφασης Έγκρισης των τιμολογίων χρήσης του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου.

Οι δύο αυτές βασικές δραστηριότητες αποτελούν και το κύριο έσοδο της εταιρείας.

B. Πώληση Ηλεκτρικής Ενέργειας: Ο ΔΕΣΦΑ τιμολογεί έσοδο από την πώληση ηλεκτρικής ενέργειας στον ΛΑΓΗΕ που παράγεται στη μονάδα Συμπαράγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (ΣΗΘΥΑ) στην εγκατάσταση ΥΦΑ της νήσου Ρεβυθούσας. Παρ'ότι λογιστικώς καταχωρείται χωριστά, από ρυθμιστικής απόψεως το έσοδο αυτό απομειώνει τα συνολικά έξοδα της εγκατάστασης ΥΦΑ.

Γ. Εξισορρόπηση Φορτίου και Αντιστάθμιση Αερίου Λειτουργίας ΕΣΜΦΑ

Η *Εξισορρόπηση Φορτίου*, καθώς και η *Αντιστάθμιση Αερίου Λειτουργίας ΕΣΜΦΑ* προκύπτουν από τον ρόλο του ΔΕΣΦΑ ως φέροντος την ευθύνη για την ισορροπία μεταξύ παραδόσεων και παραλαβών Φ.Α. στο ΕΣΜΦΑ, αλλά και την εύρυθμη λειτουργία του συστήματος μεταφοράς. Τα έσοδα και έξοδα που προκύπτουν από αυτή τη δραστηριότητα ισοσκελίζονται χωρίς να προκύπτει όφελος ή ζημία για τον Διαχειριστή. Με τη διαδικασία εξισορρόπησης διασφαλίζεται η ισορροπία Παραδόσεων - Παραλαβών Φ.Α. στο ΕΣΜΦΑ, ενώ με την αντιστάθμιση Αερίου Λειτουργίας καλύπτονται οι ιδιοκαταναλώσεις και απώλειες του ΕΣΜΦΑ, το δε κόστος κατανέμεται στους Χρήστες χωρίς να προκύπτει όφελος ή ζημία για τον Διαχειριστή σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Η αγορά φυσικού αερίου για τις δραστηριότητες αυτές πραγματοποιείται μετά από διεθνή διαγωνισμό.

Δ. Ασφάλεια Εφοδιασμού στην αγορά Φυσικού Αερίου

Η ΡΑΕ με την υπ' αριθμ. 344/2014 Απόφασή της για τον «Καθορισμό ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου λογαριασμού ασφάλειας εφοδιασμού, μοναδιαίου τέλους ασφάλειας εφοδιασμού ανά κατηγορία Πελατών φυσικού αερίου, και πρότυπης μονάδας ηλεκτροπαραγωγής, σύμφωνα με

τις διατάξεις του άρθρου 73 του ν. 4001/2011, όπως ισχύει» εισήγαγε το Τέλος Ασφάλειας Εφοδιασμού που καλούνται να καταβάλουν οι καταναλωτές φυσικού αερίου ώστε, σε περιόδους Κρίσης, να διασφαλίζεται η τροφοδοσία τους και κατ' ελάχιστον εκείνη των Προστατευόμενων Καταναλωτών.

Στην ίδια Απόφαση ορίστηκε ο ΔΕΣΦΑ ως ο διαχειριστής του σχετικού λογαριασμού (Λογαριασμός Τέλους Ασφάλειας Εφοδιασμού – ΤΑΕ, με μέγιστο ύψος 9,8 Μ€). Με τα ποσά που συγκεντρώνονται από το Τέλος Ασφάλειας Εφοδιασμού, ο ΔΕΣΦΑ καταβάλλει αντάλλαγμα προς τους ηλεκτροπαραγωγούς για τις εγκαταστάσεις εναλλακτικού καυσίμου που διατηρούν για χρήση σε περίπτωση Κρίσης, καθώς και τους Προμηθευτές Φυσικού Αερίου για τη διαχείριση της ζήτησης με τον περιορισμό της κατανάλωσης των Διακοπτόμενων Πελατών τους σε περίπτωση Κρίσης. Με βάση την απόφαση της ΡΑΕ τα έσοδα και έξοδα της δραστηριότητας αυτής τηρούνται διακριτά και δεν επηρεάζουν τα οικονομικά αποτελέσματα του ΔΕΣΦΑ.

Ε. Πρόσθετες Υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στα ρυθμιζόμενα έσοδα και έξοδα

Με την υπ' αριθμ. Ο-62313/13.10.2015 επιστολή της, η ΡΑΕ γνωστοποίησε στους Διαχειριστές Συστημάτων Φυσικού Αερίου την απόφασή της όσον αφορά στις Κατευθυντήριες γραμμές του λογιστικού διαχωρισμού των Δραστηριοτήτων Φυσικού Αερίου του κάθε Διαχειριστή. Σύμφωνα με την ανωτέρω απόφαση τα έσοδα (και έξοδα) των κάτωθι δραστηριοτήτων λογίζονται στα έσοδα (και έξοδα) των ρυθμιζόμενων δραστηριοτήτων Μεταφοράς και Εγκατάστασης ΥΦΑ αντίστοιχα:

Για το Σύστημα Μεταφοράς: Υπηρεσίες όσμησης Φ.Α., υπηρεσίες στους μετρητικούς σταθμούς συνόρων, μετρολογικές υπηρεσίες, υπηρεσίες πιστοποίησης συγκολλητών πολυαιθυλενίου (PE)

Για την Εγκατάσταση ΥΦΑ: υπηρεσίες αζώτευσης και ψύξης πλοίων ΥΦΑ

Στ. Μη ρυθμιζόμενες υπηρεσίες

Παράλληλα, ο ΔΕΣΦΑ έχει Έσοδα από Υπηρεσίες Μη Ρυθμιζόμενων Δραστηριοτήτων, προερχόμενα κυρίως από συμβάσεις παροχής υπηρεσιών τεχνικής φύσεως σε άλλες εταιρείες, όπως Υπηρεσίες Τεχνικής Υποστήριξης Έργων Διανομής Φ.Α., Υπηρεσίες Τεχνικού Ελέγχου μελετών εσωτερικών εγκαταστάσεων, υπηρεσίες λειτουργίας & συντήρησης δικτύων μέσης και χαμηλής πίεσης, υπηρεσίες σχετικές με εγκαταστάσεις CNG, υπηρεσίες πληροφορικής, συμβουλευτικές υπηρεσίες. Στην ίδια κατηγορία θα ενταχθούν και υπηρεσίες τεχνικής και λειτουργικής υποστήριξης ή άλλων δικτύων Μεταφοράς ή άλλων Εγκαταστάσεων ΥΦΑ, όπως π.χ. του αγωγού TAP.

II. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2016

Τα βασικά οικονομικά - επιχειρησιακά δεδομένα της χρονιάς που πέρασε, σε επίπεδο χώρας αλλά και εταιρείας ήταν:

II.1 Επιχειρησιακό Περιβάλλον

A. Παγκόσμια και Εθνική Οικονομία

Η παγκόσμια προοπτική για το 2017¹ αντικατοπτρίζει γενικά την υποτονική βάση ανάπτυξης, αλλά και τη σημαντική αβεβαιότητα σχετικά με τις μελλοντικές οικονομικές προοπτικές, ιδιαίτερα μετά το δημοψήφισμα του Ην. Βασιλείου εντός του Ιουνίου 2016 υπέρ της εξόδου από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Brexit) και την ασθενέστερη από την αναμενόμενη ανάπτυξη στις Ηνωμένες Πολιτείες. Οι εξελίξεις αυτές έχουν ασκήσει περαιτέρω καθοδική πίεση στην παγκόσμια ανάπτυξη (ΑΕΠ, σε πραγματικούς όρους), το οποίο προβλέπεται να επιβραδυνθεί στο 3,1% το 2016, πριν ανακάμψει στο 3,4% εντός του 2017.²

Σύμφωνα με την έκθεση Οκτωβρίου 2016 του ΔΝΤ, σε αντίθεση με άλλες χρονιές, όταν η παγκόσμια επιβράδυνση στις αναδυόμενες οικονομίες αντισταθμιζόταν από την αύξηση στις ανεπτυγμένες οικονομίες, εντός του 2017 αναμένεται το αντίστροφο. Αυτό αποδίδεται στο γεγονός ότι, αν και η αντίδραση των χρηματοπιστωτικών αγορών στο αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος του Η.Β. έχει περιοριστεί, εντούτοις η αύξηση της οικονομικής, πολιτικής και θεσμικής αβεβαιότητας και της πιθανής μείωσης των εμπορικών και χρηματοοικονομικών ροών μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της υπόλοιπης Ευρωπαϊκής Ένωσης μεσοπρόθεσμα αναμένεται να έχει αρνητικές μακροοικονομικές επιπτώσεις, ειδικά στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ως αποτέλεσμα, η πρόβλεψη του 2017 για την ανάπτυξη προηγμένων οικονομιών έχει υποτιμηθεί σε 1,8%, μόνο 0,2 βαθμούς πάνω από τα επίπεδα του 2016.³

Από την άλλη πλευρά, η ανάπτυξη στις αναδυόμενες αγορές και αναπτυσσόμενες οικονομίες αναμένεται να ενισχυθεί ελαφρώς το 2017 σε 4,6%, υψηλότερο κατά 0,4 μονάδες από τα επίπεδα του 2016.⁴ Η ψυχολογία στις αγορές των αναδυόμενων οικονομιών έχει βελτιωθεί με τις προσδοκίες για χαμηλότερα επιτόκια σε αυτές, τη μείωση της ανησυχίας για τις βραχυπρόθεσμες προοπτικές της Κίνας μετά από την υποστήριξη της πολιτικής της για ανάπτυξη, καθώς και κάποια παρατηρούμενη σύσφιξη στις τιμές των εμπορευμάτων. Αλλά οι

¹Πηγή: IMF World Economic Outlook Update, October 2016, διαθέσιμο στο:

< <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2016/02/pdf/text.pdf>, σελ. XV της Επιτελικής Έκθεσης.

²Ο.π., IMF World Economic Outlook Update, σελ. XV της Επιτελικής Έκθεσης.

³ Ο.π., IMF World Economic Outlook Update, Πίνακας 1.1., σελ. 2.

⁴ Ο.π., IMF World Economic Outlook Update, Πίνακας 1.1., σελ. 2.

προοπτικές διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των χωρών αυτών, με τις αναδυόμενες οικονομίες της Ασίας γενικότερα και την Ινδία, ιδίως, να δείχνουν ισχυρή ανάπτυξη και την υποσαχάρια Αφρική να βιώνει μια απότομη επιβράδυνση.⁵

Το αντίστοιχο ποσοστό ανάπτυξης του ΑΕΠ⁶ για τις ΗΠΑ είναι 2,2% το 2017 (από 1,6% το 2016) και 0,6% για την Ιαπωνία (από 0,5% το 2016). Η Κίνα διατηρεί χαμηλότερο ρυθμό ανάπτυξης της τάξης του 6,2% το 2017 (έναντι 6,6% το 2016), ενώ η ρωσική οικονομία προβλέπεται να επιδείξει ελαφρά θετικό ρυθμό ανάπτυξης της τάξεως του 1,1% (από -0,8% το 2016). Η πορεία της οικονομίας στην Ευρωζώνη συνεχίζει να καταγράφεται θετική, αν και μειούμενη, εντός του 2017, με αύξηση του ΑΕΠ ίση με 1,5% (έναντι 1,7% το 2016).

Όσον αφορά την Ελλάδα, σύμφωνα με την Εισηγητική Έκθεση στον Κρατικό Προϋπολογισμό για το έτος 2017, η αρνητική επίπτωση του έτους 2015 (carry-off effects), λόγω της κατάστασης χαμηλής ρευστότητας στην οικονομία, ειδικά μετά τα μέτρα ελέγχου φυγής κεφαλαίου (capital controls), φαίνεται να εξαντλείται.⁷ Έτσι, η ελληνική οικονομία αναμένεται να εντείνει τη διαδικασία ανάκαμψης της το 2017, μετά από σημάδια ανάκαμψης, ειδικά κατά τη διάρκεια του β' εξαμήνου του 2016.⁸ Ωστόσο, η εύθραυστη διαδικασία ανάκαμψης εξαρτάται από την έκβαση των διαπραγματεύσεων της δεύτερης αξιολόγησης ανάμεσα στην Ελλάδα και το Eurogroup.

Σύμφωνα με τις υποθέσεις του Κρατικού Προϋπολογισμού 2017, ο ετήσιος ρυθμός αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ αναμένεται να είναι ίσος με 2,7%, πολύ πιο πάνω από το -0,3% του 2016. Η εξέλιξη αυτή βασίζεται στην συνεπή εφαρμογή του νέου προγράμματος στήριξης της ελληνικής οικονομίας, σε συνδυασμό με τη σταδιακή χαλάρωση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων και την πρόοδο στους τομείς διευθέτησης μη εξυπηρετούμενων δανείων και δομικών αλλαγών.⁹ Οι παράγοντες αυτοί, οι οποίοι αναμένεται να συνοδευθούν από μείωση των ποσοστών ανεργίας, με τη σειρά τους αναμένεται να αποκαταστήσουν την εμπιστοσύνη στην ελληνική οικονομία, και ως εκ τούτου, να επιτρέψουν ένα τέτοιο επίπεδο αύξησης του ΑΕΠ για το 2017.¹⁰

---

⁵ Ο.π., IMF World Economic Outlook Update, σελ. XV της Επιτελικής Έκθεσης.

⁶ Ο.π., IMF World Economic Outlook Update, Πίνακας 1.1., σελ. 2.

⁷ Πηγή: Εισηγητική Έκθεση του Κρατικού Προϋπολογισμού για το έτος 2017, διαθέσιμο στο: <
<http://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/c8827c35-4399-4fbb-8ea6-aebdc768f4f7/9808984.pdf>>.,
σελ. 20-21.

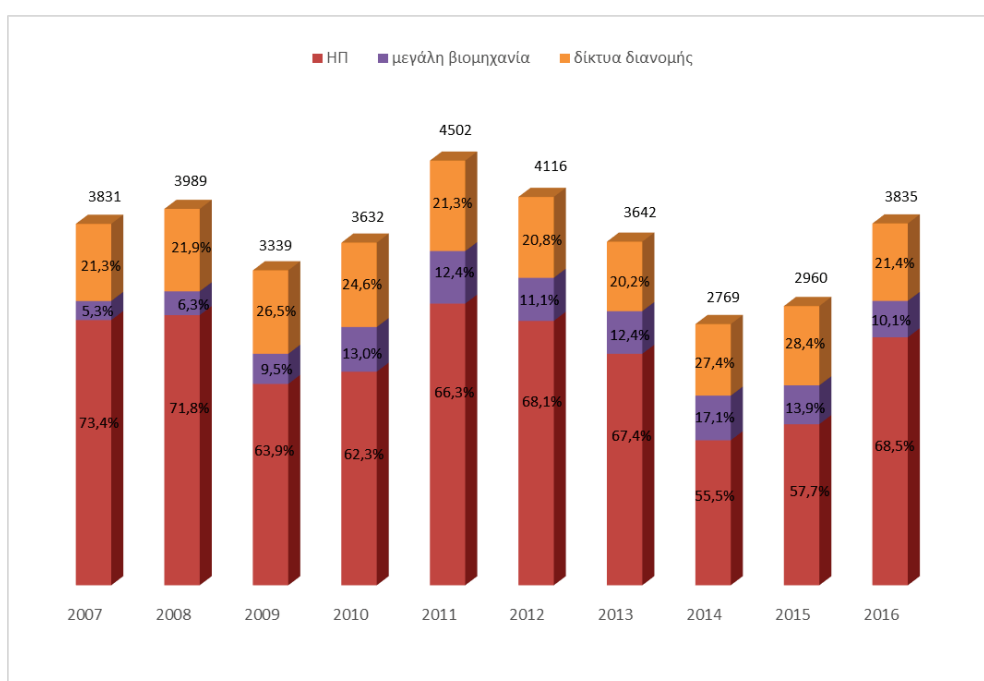
⁸ Ο.π., Εισηγητική Έκθεση, σελ. 21.

⁹ Ο.π., Εισηγητική Έκθεση, σελ.27.

¹⁰ Ο.π., Εισηγητική Έκθεση, σελ.27.

Β. Αγορά Φυσικού Αερίου

Η αγορά φυσικού αερίου σημείωσε σημαντική αύξηση της ζήτησης για το έτος 2016. Οι ποσότητες που διακινήθηκαν από τις εξόδους του Συστήματος Μεταφοράς ανήλθαν σε **3.835.318.225 Nm³** έναντι **2.960.018.567 Nm³** το 2015 (αύξηση κατά **29,57%**). Σε όρους ενέργειας διακινήθηκαν **43.143.546,775 MWh** Φυσικού Αερίου έναντι **32.998.735,296 MWh** της προηγούμενης χρήσης, παρουσιάζοντας αύξηση κατά **30,74%**. Η μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση που παρατηρείται σε όρους ενέργειας οφείλεται στη μεγαλύτερη μέση θερμογόνο δύναμη του φυσικού αερίου το 2016 ως αποτέλεσμα μεγαλύτερης συμμετοχής του ΥΦΑ στο διακινούμενο φυσικό αέριο (19,35% έναντι 18,38% το 2015). Σημειώθηκε επίσης το 2016 αύξηση της πραγματοποιηθείσας δυναμικότητας κατά 8,2%. Στο ακόλουθο διάγραμμα παρουσιάζεται η εξέλιξη της κατανάλωσης φυσικού αερίου στη χώρα από το 2007 έως και το 2016, ανά τομέα κατανάλωσης.

Διάγραμμα 1- Ποσοστά Κατανάλωσης Φυσικού Αερίου 2007 – 2016 (εκ. Nm³)

Αναλύοντας την αυξητική τάση από το έτος 2015 στο 2016 σε κατηγορίες, συνάγεται ότι η τάση αυτή οφείλεται στην σημαντική αύξηση ίση με 53,9% που παρουσίασε ο τομέας των ηλεκτροπαραγωγών. Οι καταναλώσεις από τα δίκτυα διανομής φυσικού αερίου (μικρή βιομηχανία και οικιακοί και εμπορικοί καταναλωτές) παρουσίασαν μείωση κατά 2,4%, ενώ η μεγάλη βιομηχανία (καταναλωτές συνδεδεμένοι απ' ευθείας με το δίκτυο μεταφοράς πλην ηλεκτροπαραγωγών) παρουσίασε μείωση της κατανάλωσης κατά 6,2%. Είναι φανερό ότι η βιομηχανική κατανάλωση και η κατανάλωση των οικιακών και εμπορικών καταναλωτών

επηρεάζεται από την οικονομική ύφεση και τη μείωση των διαθέσιμων εισοδημάτων, παρά το γεγονός ότι υπάρχει επέκταση των δικτύων διανομής με νέες συνδέσεις.

Στον τομέα της κατανάλωσης φυσικού αερίου από ηλεκτροπαραγωγούς, πολλοί παράγοντες επέδρασαν στο τελικό αποτέλεσμα.

Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2016, η αυξανόμενη τάση στην κατανάλωση φυσικού αερίου για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας οφείλεται στην πτώση της τιμής του πετρελαίου που επηρεάζει ανάλογα την τιμή προμήθειας φυσικού αερίου και αυτή με τη σειρά της επηρεάζει το μεταβλητό κόστος των θερμικών μονάδων ΗΠ, καθιστώντας τις περισσότερο ανταγωνιστικές σε σχέση με τις θερμικές λιγνιτικές μονάδες. Επισημαίνεται ότι η μείωση των τιμών στο πετρέλαιο επηρεάζει την τιμή του αερίου με καθυστέρηση ενός εξαμήνου αφού αυτό συνήθως προβλέπεται στις φόρμουλες υπολογισμού των τιμών αερίου στα μακροχρόνια συμβόλαια προμήθειας.

Σημαντική αύξηση παρατηρήθηκε και στον τελευταίο μήνα του 2016 εξαιτίας της αυξημένης ζήτησης στην παραγωγή ενέργειας που προκλήθηκε από τη μείωση παραγωγής ενέργειας από τα πυρηνικά εργοστάσια της Γαλλίας, κάτι που είχε επίδραση σε όλη την Ευρώπη. Η παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια αφ' ενός υποκατέστησε τις εισαγωγές και αφ' ετέρου εξήχθη. Η τάση αυτή συνεχίζεται και τον Ιανουάριο 2017.

Πρέπει να σημειωθεί ότι παρά την πτώση που παρατηρήθηκε στα δίκτυα διανομής για το σύνολο του έτους, η κατανάλωση Φ.Α. ενισχύθηκε σημαντικά στον τομέα αυτόν από τον Νοέμβριο (αύξηση 28,5%) λόγω των χαμηλών θερμοκρασιών του φετινού χειμώνα, τάση που συνεχίζεται και τον Ιανουάριο του 2017.

II.2 Επιχειρησιακές Εξελίξεις

Οι σημαντικότερες επιχειρησιακές εξελίξεις ήταν:

- Η συνέχιση της επιτυχούς λειτουργίας, συντήρησης και διαχείρισης του ΕΣΦΑ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κώδικα Διαχείρισης ΕΣΦΑ.
- Η ολοκλήρωση επενδυτικού προγράμματος ύψους € 25,121 εκατ., το οποίο ανέρχεται σε € 31,535 εκατ. αν συμπεριληφθούν και οι κεφαλαιοποιηθέντες τόκοι κατασκευαστικής περιόδου, με σημαντικότερο ορόσημο την πρόοδο κατασκευής του έργου της 2^{ης} Αναβάθμισης της Ρεβυθούσας και την επιτυχή ολοκλήρωση των

μετρητικών/ρυθμιστικών σταθμών για την σύνδεση με το ΕΣΜΦΑ των σταθμών ηλεκτροπαραγωγής της Θίσβης, Protergeia και Korinthos Power.

- Η αναθεώρηση του Κανονισμού Τιμολόγησης & των Τιμολογίων: Κατόπιν εισηγήσεως του ΔΕΣΦΑ, η ΡΑΕ εξέδωσε τον αναθεωρημένο Κανονισμό Τιμολόγησης με την απόφασή της υπ' αριθμ. 339/2016 (ΦΕΚ Β' 3181/4.10.2016) και την υπ' αριθμ. 349/2016 (ΦΕΚ Β' 3235/7.10.2016) η οποία την τροποποίησε. Στη συνέχεια ενέκρινε το Τιμολόγιο Χρήσης ΕΣΦΑ για τα έτη 2017 και 2018 με την υπ' αριθμ. 352/2016 απόφασή της (ΦΕΚ Β' 3513/1.11.2016), αφού προηγουμένως με την απόφασή της υπ' αριθμ. 344/2016 (ΦΕΚ Β' 3235/7.10.2016) ενέκρινε το ύψος της Ανακτήσιμης Διαφοράς για τα έτη 2011-2015 σύμφωνα με το άρθρο 61 του ν.4409/2016 (ΦΕΚ Α' 136/28.7.2016), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
- Η ολοκλήρωση του σχεδίου της 3^{ης} Αναθεώρησης του Κώδικα Διαχείρισης ΕΣΦΑ, του οποίου η έγκριση από τη ΡΑΕ αναμένεται στις αρχές του 2017. Η 3^η αναθεώρηση του Κώδικα περιλαμβάνει, μεταξύ των άλλων, διατάξεις για την εναρμόνιση του θεσμικού πλαισίου με τους Ευρωπαϊκούς Κώδικες Κατανομής Δυναμικότητας, Εξισορρόπησης Φορτίου και Διαλειτουργικότητας (CAM, BAL, INTER).
- Η υπογραφή στις 24.6.2016 και θέση σε ισχύ την 1.7.2016 της Συμφωνίας Συνδεδεμένου Συστήματος (Interconnection Agreement) μεταξύ ΔΕΣΦΑ και BULGARTRANGAZ, η οποία αφορά στο Σημείο Διασύνδεσης «Kulata/Σιδηρόκαστρο», κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Ευρωπαϊκού Κώδικα Διαλειτουργικότητας (INT NC). Η αναθεώρηση της Συμφωνίας, πλήρως εναρμονισμένη με τον Ευρωπαϊκό Κώδικα Κατανομής Δυναμικότητας, βρίσκεται στο τελικό στάδιο επεξεργασίας από τις ομάδες εργασίας του ΔΕΣΦΑ και της BULGARTRANGAZ και αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 1^{ου} τριμήνου του 2017.
- Η επιλογή βάθρου δέσμευσης δυναμικότητας για το σημείο διασύνδεσης «Kulata-Σιδηρόκαστρο». Ειδικότερα, για την εφαρμογή των διατάξεων του Ευρωπαϊκού Κώδικα σχετικά με μηχανισμούς κατανομής δυναμικότητας στα συστήματα μεταφοράς αερίου (CAM NC) θεωρείται απαραίτητη η χρήση βάθρου για τη δέσμευση της δυναμικότητας. Ως πλέον κατάλληλο κρίθηκε το συγγρικό βάθρο δέσμευσης δυναμικότητας «RBP Platform» που έχει αναπτυχθεί από τον Διαχειριστή της Ουγγαρίας FGSZ, λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι το ίδιο βάθρο έχει επιλέξει και ο ανάντη διαχειριστής BULGARTRANGAZ. Τον Σεπτέμβριο του 2016 υπεγράφη η σχετική

σύμβαση. Το βάθρο βρίσκεται ήδη σε λειτουργία και η κατανομή δυναμικότητας στο ως άνω Σημείο Διασύνδεσης διεξάγεται ήδη μέσω δημοπρασιών στο εν λόγω βάθρο λαμβάνοντας υπ' όψιν και τη Συμφωνία Συνδεδεμένου Συστήματος που προαναφέρθηκε με τον ανάντη διαχειριστή.

- Η ολοκλήρωση, σε συνεργασία με τον Διαχειριστή του Συστήματος Μεταφοράς του Βελγίου, Fluxys S.A., του προσδιορισμού των ενεργειών που απαιτούνται για τη δημιουργία του ελληνικού gas hub. Επόμενο βήμα είναι η διαμόρφωση του βάθρου διαπραγμάτευσης αερίου εξισορρόπησης (balancing platform) εντός του 2017 και του εικονικού σημείου αγοραπωλησιών Φ.Α. (Virtual Trading Point) εντός του 2018.
- Η ολοκλήρωση του σχεδίου Προγράμματος Ανάπτυξης 2016-2025 του οποίου η έγκριση αναμένεται από τη ΡΑΕ στις αρχές του 2017.
- Σε ό,τι αφορά ειδικότερα τα νέα έργα σημειώνονται τα ακόλουθα:
  - εκπονήθηκε και ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο 2017 ο Βασικός σχεδιασμός του Σταθμού Φόρτωσης Βυτιοφόρων στη Ρεβυθούσα. Ήδη συντάσσονται τα τεύχη για τη δημοπράτηση της κατασκευής του έργου.
  - ολοκληρώθηκε μελέτη τεχνικής εφικτότητας και εκτίμησης κόστους για την ανάπτυξη εγκαταστάσεων μικρής κλίμακας ΥΦΑ. Ήδη συντάσσεται το αντικείμενο υπηρεσιών για τον Βασικό Σχεδιασμό της νέας προβλήτας στη Ρεβυθούσα, η οποία θα εξυπηρετεί μικρά πλοία μεταφοράς ΥΦΑ, καθώς και για την ανάλογη αναβάθμιση της υπάρχουσας προβλήτας.
  - Ο ΔΕΣΦΑ συμμετείχε στη δράση POSEIDON – MED II που αφορά την ανάπτυξη εφαρμογών small scale LNG στη Μεσόγειο στον τομέα των μεταφορών (στο πλαίσιο του προγράμματος Connecting Europe Facility) όπου και έχει αναλάβει τον ρόλο του Τεχνικού Συντονιστή, ενώ είναι και δικαιούχος ορισμένων δράσεων. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει την εκτέλεση μελετών και εκδηλώσεων επικοινωνίας και διάχυσης πληροφορίας και συγχρηματοδοτείται κατά 50% από κοινοτικούς πόρους. Στο πρόγραμμα αυτό έχουν υπαχθεί και οι μελέτες του ΔΕΣΦΑ για τον πλοτικό σταθμό φόρτωσης βυτιοφόρων και την προβλήτα της Ρεβυθούσας. Το πρόγραμμα αυτό συνεχίζεται και το 2017.
  - Ξεκίνησε η κατάρτιση των τευχών δημοπράτησης των τεχνικών μελετών για την εγκατάσταση σταθμού συμπίεσης του εξαμιζόμενου ΥΦΑ στη Ρεβυθούσα (boil-

off gas compressor) με σκοπό τον μηδενισμό των εκπομπών Φ.Α. και του χρόνου λειτουργίας του πυρσού (εκτός από έκτακτες καταστάσεις).

- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε την επιχορήγηση με ποσοστό 50% του κόστους της μελέτης «Front End Engineering Design (FEED) Metering Regulating station at Nea Messimvria for the interconnection with TAP». Ήδη έχει προκηρυχθεί ο διεθνής διαγωνισμός για τις ανωτέρω υπηρεσίες.
- Με βάση ενημέρωση του ΔΕΣΦΑ από το ΥΠΕΝ τον Δεκέμβριο του 2016, εγκρίθηκαν από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχ. Προγράμματος Ανταγωνιστικότητας Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας 2014-2020 (ΕΠΑΝΕΚ) οι προτάσεις του ΔΕΣΦΑ για συγχρηματοδότηση της κατασκευής των νέων έργων του, ως ακολούθως:
  - 2^η αναβάθμιση Ρεβυθούσας (Β' φάση) με ποσοστό 35%
  - Σταθμός M/R στη Ν. Μεσημβρία για σύνδεση με TAP με ποσοστό 59,14%
  - Σταθμός Φόρτωσης Βυτιοφόρων ΥΦΑ στη Ρεβυθούσα με ποσοστό 57,54%
  - Σταθμός συμπίεσης εξαμιζόμενου ΥΦΑ στη Ρεβυθούσα με ποσοστό 60,48%

Αναμένεται η έκδοση σχετικής Κ.Υ.Α.

Οι επιχορηγήσεις αυτές θα επιτρέψουν την υλοποίηση των έργων πρακτικά χωρίς επιβάρυνση των τιμολογίων χρήσης του ΕΣΦΑ.

- Υπεγράφη στις 14.10.2016 στα Σκόπια Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του ΔΕΣΦΑ και του Διαχειριστή της ΠΓΔΜ MER JSC Skopje, για τον αγωγό διασύνδεσης μεταξύ των δύο χωρών (Ν. Μεσημβρία – Stip). Το έργο έχει προταθεί για ένταξη στον νέο κατάλογο των Ευρωπαϊκών Έργων Κοινού Ενδιαφέροντος (CPI list) που προγραμματίζεται να εκδοθεί το 2017. Ήδη εκπονείται η μελέτη σκοπιμότητας του έργου.
- Καθ' όλο το έτος 2016 συνεχίστηκε η συνεργασία ΔΕΣΦΑ-TAP, σύμφωνα με τη σχετική Συμφωνία Συνεργασίας, δια των ομάδων εργασίας που έχουν συσταθεί για τον σκοπό αυτόν, με τελικό στόχο τη διαμόρφωση της σύμβασης που θα διέπει την ανάληψη της Λειτουργίας και Συντήρησης του αγωγού TAP από τον ΔΕΣΦΑ.
- Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας CESEC της Ε.Ε., στην Βουδαπέστη, οι Διαχειριστές Φυσικού Αερίου ΔΕΣΦΑ, BULGARTRANGAZ, TRANSGAZ και UKTRANSGAZ

υπέγραψαν στις 9.9.2016 στη Βουδαπέστη Μνημόνιο Κατανόησης (MoU) για την μελέτη των απαιτούμενων έργων προκειμένου να υλοποιηθεί η δυνατότητα αμφίδρομης ροής φυσικού αερίου από την Ελλάδα έως την Ουκρανία μέσω των δικτύων μεταφοράς των προαναφερθέντων Διαχειριστών. Ταυτόχρονα, βρίσκεται σε εξέλιξη η διαμόρφωση και υπογραφή ανάλογου MoU μεταξύ μιας διευρυμένης ομάδας εταιρειών που συμμετέχουν στον Κάθετο Διάδρομο.

- Ο ΔΕΣΦΑ συμμετέχει στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διαχειριστών Δικτύων Μεταφοράς Φ.Α. (ENTSOG) που έχει συσταθεί βάσει του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 715/2009 και στην Οργάνωση των Διαχειριστών Υποδομών Φ.Α. GIE (Gas Infrastructure Europe) και στο πλαίσιο αυτό συντονίζει τη δράση του με τους λοιπούς Διαχειριστές της Ε.Ε. για την βελτιστοποίηση της διαμόρφωσης και εφαρμογής του σχετικού ευρωπαϊκού θεσμικού πλαισίου. Επίσης, έχει αναπτύξει σχέσεις στενής συνεργασίας με όλους τους Διαχειριστές της Βαλκανικής, ενώ ειδικότερα στις 20/9/2016 υπέγραψε μνημόνιο συνεργασίας με τον Διαχειριστή της Ρουμανίας TRANSGAZ.

III. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΣΗ

III.1 Οικονομικά μεγέθη και Οικονομική θέση της εταιρείας

Για τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων κατά τη δέκατη εταιρική χρήση (2016), εφαρμόστηκαν τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), καθώς και η ισχύουσα Φορολογική Νομοθεσία.

Τα κέρδη της υπόψη χρήσης προ φόρων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α (IFRS) ανήλθαν στο ποσό των **49.785,71** χιλ. ευρώ, έναντι 25.144,88 χιλ. ευρώ της προηγούμενης χρήσης, παρουσιάζοντας αύξηση κατά **98,00%**. Τα κέρδη μετά από φόρους ανήλθαν στο ποσό των **34.326,38** χιλ. ευρώ, έναντι ποσού 16.707,03 χιλ. ευρώ της προηγούμενης χρήσης, παρουσιάζοντας αύξηση κατά **105,46%**. Το λειτουργικό αποτέλεσμα προ φόρων, αποσβέσεων και χρηματοοικονομικών (EBITDA) ανήλθε σε **104.246,83 χιλ. ευρώ** έναντι 81.899,21 χιλ. ευρώ της προηγούμενης χρήσης παρουσιάζοντας αύξηση κατά **27,29%**.

Τα συνολικά έσοδα της εταιρείας κατά τη δέκατη εταιρική χρήση ανήλθαν σε **206.022,50** χιλ. ευρώ, έναντι **173.527,15** χιλ. ευρώ της προηγούμενης χρήσης, αναλυόμενα ως εξής:

- Έσοδα εκμετάλλευσης (κύκλος εργασιών) 169.652,25 χιλ. ευρώ που μαζί με τα λοιπά (έκτακτα) έσοδα ύψους 23.023,24 χιλ. ευρώ δίνουν συνολικά λειτουργικά έσοδα 192.675,49 χιλ. ευρώ.
- Το κύριο έσοδο, δηλ. οι ρυθμιζόμενες χρεώσεις χρήσης του ΕΣΦΑ συμπεριλαμβανομένων εσόδων ύψους 809,43 χιλ. €, που μετά την επιστολή ΡΑΕ Ο-62313/13.10.2015 για τις Κατευθυντήριες Οδηγίες του λογιστικού διαχωρισμού λογίζονται στα ρυθμιζόμενα έσοδα, των εσόδων ύψους 1.723,45 χιλ. ευρώ από την πώληση της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας στον ΛΑΓΗΕ και εκτάκτων εσόδων που περιλαμβάνονται στα ρυθμιζόμενα, ανήλθε σε **133.250,43** χιλ. ευρώ έναντι 106.529,53 χιλ. ευρώ το 2015 (αύξηση κατά 25,08%). Τα ρυθμιζόμενα ως άνω έσοδα αποτελούν το 85,13 % των συνολικών λειτουργικών εσόδων χωρίς τη διάθεση αερίου εξισορρόπησης και αερίου λειτουργίας και τελών ασφάλειας εφοδιασμού.
- Τα έσοδα από τις μη ρυθμιζόμενες υπηρεσίες και τα οποία ενδεικτικά είναι υπηρεσίες λειτουργίας και συντήρησης δικτύων διανομής μέσης και χαμηλής πίεσης, υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης δικτύων διανομής, κ.λ.π. ανήλθαν σε **2.735,13** χιλ. ευρώ έναντι **2.831,61** χιλ. ευρώ το 2015 και αποτελούν το 1,75 % του συνόλου των λειτουργικών

εσόδων χωρίς τη διάθεση αερίου εξισορρόπησης και αερίου λειτουργίας και τελών ασφάλειας εφοδιασμού.

- Τα έσοδα από τέλη σύνδεσης, τα οποία σύμφωνα με τον Κανονισμό Τιμολόγησης εισπράττονται από τους αιτούντες τη σύνδεση Χρήστες αλλά τα πάγια που αντιστοιχούν σε αυτά δεν περιλαμβάνονται στη Ρυθμιζόμενη Περιουσιακή Βάση και δεν ανακτώνται οι αποσβέσεις τους μέσω των τιμολογίων, ανήλθαν σε 4.972,66 χιλ. ευρώ και αποτέλεσαν το 3,18% του συνόλου των λειτουργικών εσόδων χωρίς τη διάθεση αερίου εξισορρόπησης και αερίου λειτουργίας και τελών ασφάλειας εφοδιασμού.
- Τα έκτακτα και λοιπά έσοδα, τα οποία περιλαμβάνουν έσοδα από χρησιμοποίηση προβλέψεων ύψους 9.782,38 χιλ. ευρώ και έσοδα λόγω μεταφοράς στα πάγια τόκων δανείων κατασκευαστικής περιόδου ενσώματων ακινητοποιήσεων που σε προηγούμενες χρήσεις είχαν επιβαρύνει τα αποτελέσματα περιόδου ύψους 5.099,00 χιλ. ευρώ, καθώς και λοιπά έσοδα ύψους 682,72 χιλ. ευρώ, αποτέλεσαν το υπόλοιπο 9,94% του συνόλου των λειτουργικών εσόδων χωρίς τη διάθεση αερίου εξισορρόπησης και αερίου λειτουργίας και τελών ασφάλειας εφοδιασμού.
- Το έσοδο από διάθεση αερίου εξισορρόπησης φορτίου & αερίου λειτουργίας ανήλθε σε **33.213,14** χιλ. ευρώ. Το έσοδο από το Τέλος Ασφάλειας Εφοδιασμού ανήλθε σε **2.940,03** χιλ. ευρώ. Τα έσοδα αυτά αντισταθμίζονται με ανάλογα έξοδα ή προβλέψεις.
- Τα ανόργανα έσοδα της εταιρείας ανήλθαν σε **11.856,12** χιλ. ευρώ (αποσβέσεις επιχορηγήσεων για κτήση παγίων ύψους 11.675,19 χιλ. ευρώ και συναλλαγματικές διαφορές ύψους 180,93 χιλ. ευρώ) έναντι **12.694,38** χιλ. ευρώ της προηγούμενης χρήσης
- Τα έσοδα κεφαλαίων (τόκοι καταθέσεων, τόκοι προκαταβολών) ανήλθαν σε **1.490,89** χιλ. ευρώ έναντι ποσού **1.400,32** χιλ. ευρώ της προηγούμενης χρήσης

Τα λειτουργικά έξοδα της χρήσης 2016 χωρίς την αγορά αερίου εξισορρόπησης & αερίου λειτουργίας και τις προβλέψεις αποζημιώσεων ασφάλειας εφοδιασμού, ανήλθαν στο ποσό των **53.077,47** χιλ. ευρώ έναντι **38.213,39** χιλ. ευρώ το 2015. Η αύξηση αυτή οφείλεται σε μη επαναλαμβανόμενες δαπάνες για (α) ασφαλιστικό πρόγραμμα με παράλληλη μείωση προβλέψεων που είχαν γίνει σε προηγούμενες χρήσεις και αύξηση των έκτακτων λειτουργικών

εσόδων λόγω χρησιμοποίησης προβλέψεων, όπως προαναφέρθηκε, έτσι ώστε η επίδραση στα κέρδη ήταν αμελητέα. Η δαπάνη αυτή ήταν 10.090,11 χιλ. ευρώ και περιλαμβάνεται στις «παροχές τρίτων» και (β) δαπάνη λόγω αποχαρακτηρισμού από τις ενσώματες ακινητοποιήσεις του κόστους μελετών μη πραγματοποιηθέντος έργου. Η δαπάνη αυτή ήταν 5.141,45 χιλ. ευρώ και περιλαμβάνεται στα «έκτακτα έξοδα». Εξαιρουμένων των παραπάνω μη επαναλαμβανόμενων δαπανών, τα λειτουργικά έξοδα διαμορφώνονται σε **37.845,91** χιλ. ευρώ, παρουσιάζοντας οριακή **μείωση κατά 0,96%** έναντι του 2015.

Τα **Χρηματοοικονομικά έξοδα** (τόκοι και έξοδα δανείων, προμήθειες εγγυητικών επιστολών, συναλλαγματικές διαφορές, κ.α.) ανήλθαν στο ποσό των 10.905,52 χιλ. ευρώ έναντι 14.072,11 χιλ. ευρώ το 2015 παρουσιάζοντας μείωση κατά 22,50%.

Οι **αποσβέσεις** ανήλθαν σε **56.902,51** χιλ. ευρώ έναντι **56.776,91** χιλ. ευρώ το 2015 (περίπου στα ίδια επίπεδα)

Κατωτέρω παρατίθενται συνοπτικά τα οικονομικά αποτελέσματα της εταιρείας για το έτος 2016

Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης (σε '000 €)	Απολογισμός 31.12.2016	Απολογισμός 31.12.2015	Μεταβολή 2016 vs 2015	Μεταβολή (%) 2016 vs 2015
Λειτουργικά Έσοδα	192.675,49	159.432,45	33.243,04	20,85%
I. Λειτουργικά έσοδα χωρίς αέριο εξισορρόπης & λειτουργίας και ΤΑΕ	156.522,32	119.635,13	36.887,19	30,83%
I.1 Ρυθμιζόμενα Έσοδα	133.250,43	106.529,53	26.720,90	25,08%
Χρεώσεις Χρήσης ΕΣΦΑ	128.231,07	104.015,91	24.215,16	23,28%
Πώληση Ηλεκτρικής Ενέργειας	1.723,45	1.595,43	128,02	8,02%
Πρόσθετες Υπηρεσίες ¹	809,43	918,19	-108,76	-11,85%
Έκτακτα Έσοδα ²	2.486,48	0,00	2.486,48	N/A
I.2. Έσοδα από μη ρυθμιζόμενες Υπηρεσίες	2.735,13	2.831,61	-96,48	-3,41%
I.3. Τέλη Σύνδεσης	4.972,66	6.691,52	-1.718,86	-25,69%
I.4. Λοιπά έκτακτα έσοδα³	14.881,38	2.710,29	12.171,09	449,07%
I.5 Λοιπά Έσοδα	682,72	872,18	-189,46	-21,72%
II. Εξισορρόπηση & Αέριο Λειτουργίας	33.213,14	34.448,52	-1.235,38	-3,59%
III. Τέλος Ασφάλειας Εφοδιασμού	2.940,03	5.348,81	-2.408,77	-45,03%

Λειτουργικά Έσοδα	88.428,66	77.533,24	10.895,42	14,05%
I. Λειτουργικά έξοδα χωρίς αέριο εξισορρόπησης & λειτουργίας και δαπάνες ασφάλειας εφοδιασμού	53.077,47	38.213,39	14.864,08	38,90%
Αμοιβές και Έξοδα Προσωπικού	13.613,35	13.363,42	249,93	1,87%
Αμοιβές και Έξοδα Τρίτων	14.132,23	13.773,71	358,52	2,60%
Παροχές Τρίτων ⁴	17.874,40	7.712,88	10.161,52	131,75%
Φόροι/Τέλη	1.194,80	1.210,70	-15,90	-1,31%
Διάφορα Έξοδα	3.616,44	3.627,34	-10,90	-0,30%
Έκτακτα Έξοδα ⁵	6.456,65	1.132,24	5.324,41	470,26%
Προβλέψεις Αποζημίωσης Προσωπικού	755,75	723,59	32,16	4,44%
Αναλώσεις Υλικών	826,34	1.135,15	-308,80	-27,20%
ΜΕΙΟΝ Ιδιοπαράγωγη Παγίων	-5.392,48	-4.465,63	-926,85	20,76%
II. Εξισορρόπηση και Αέριο Λειτουργίας	32.632,91	33.945,27	-1.312,37	-3,87%
III. Αποζημιώσεις/προβλέψεις Ασφάλειας Εφοδιασμού	2.718,28	5.374,58	-2.656,30	-49,42%

ΕΒΠΔΑ	104.246,83	81.899,21	22.347,62	27,29%
--------------	-------------------	------------------	------------------	---------------

Αποσβέσεις	56.902,61	56.776,91	125,70	0,22%
Αποσβέσεις Επιχορηγήσεων	-11.675,19	-12.622,27	947,08	-7,50%

ΕΒΠ	59.019,41	37.744,57	21.274,84	56,37%
------------	------------------	------------------	------------------	---------------

Έσοδα Κεφαλαίων	1.490,89	1.400,32	90,57	6,47%
Τόκοι και Συναφή Έξοδα	-10.770,35	-14.068,95	3.298,60	-23,45%

Συναλλαγματικές Διαφορές (Έσοδα)	180,93	72,11		
Συναλλαγματικές Διαφορές (Έξοδα)	-135,17	-3,16		

ΕΒΤ	49.785,71	25.144,89	24.640,82	98,00%
------------	------------------	------------------	------------------	---------------

Σημειώσεις:

- Έσοδα από πρόσθετες υπηρεσίες που λογίζονται στα ρυθμιζόμενα έσοδα (επιστολή ΡΑΕ Ο-62313/13.10.2015)
- Ληφθείσα επιχορήγηση για μελέτες μη πραγματοποιηθέντος έργου που διαγράφηκε από τα πάγια
- Έσοδα από χρησιμοποίηση προβλέψεων (9.782,38 χιλ. ευρώ) και λόγω μεταφοράς στα πάγια τόκων δανείων κατασκευαστικής περιόδου ενσώματων ακινητοποιήσεων που σε προηγούμενες χρήσεις είχαν επιβαρύνει τα αποτελέσματα περιόδου (5.099,00 χιλ. ευρώ)
- Περιλαμβάνει μη επαναλαμβανόμενη δαπάνη ασφαλιστικού προγράμματος (10.090,11 χιλ. ευρώ)
- Περιλαμβάνει δαπάνη λόγω αποχωρητισμού από τις ενσώματες ακινητοποιήσεις του κόστους μελετών μη πραγματοποιηθέντος έργου (5.141,45 χιλ. ευρώ)

Σε ό,τι αφορά στα περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας την 31^η Δεκ. 2016:

Οι νέες επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία για τη χρήση 2016 ανήλθαν σε 25.595,35 χιλ. ευρώ πλέον ποσού 5.941,04 χιλ. ευρώ από την κεφαλαιοποίηση των τόκων

κατασκευαστικής περιόδου ήτοι **συνολικά σε 31.536,39 χιλ. ευρώ**, έναντι 49.284,30 χιλ. ευρώ το 2015 (48.044,59 χιλ. ευρώ πλέον 1.239,71 χιλ. ευρώ από την κεφαλαιοποίηση τόκων).

Το σύνολο του αναπόσβεστου **Πάγιου Ενεργητικού** την 31.12.2016 ανήλθε στο ποσό των **1.267.889,54** χιλ. ευρώ, το οποίο περιλαμβάνει τις Ενσώματες και Ασώματες Ακίνητοποιήσεις, τις Συμμετοχές και τις Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις, έναντι ποσού **1.298.397,45** χιλ. ευρώ την 31.12.2015.

Τα **αποθέματα** κατά την 31.12.2016 ανέρχονται σε **17.851,71** χιλ. ευρώ, έναντι **21.477,68** χιλ. ευρώ την 31.12.2015. Η μείωση αυτή προήλθε από την αυξημένη ζήτηση κατανάλωσης φυσικού αερίου τον Δεκέμβριο 2016 .

Οι **Απαιτήσεις** (Πελάτες και Λοιπές Απαιτήσεις) την 31.12.2016 ανήλθαν στο ποσό των **72.879,42** έναντι **65.806,86** χιλ. ευρώ την 31.12.2015. Στο κονδύλι αυτό συμπεριλαμβάνονται και τα συσσωρευμένα Τέλη Ασφάλειας Εφοδιασμού (ΤΑΕ) ποσού **9.885,54** χιλ. ευρώ (δεσμευμένος λογαριασμός καταθέσεων) . Επίσης, από τις απαιτήσεις, ποσό **14.625,30** χιλ. ευρώ την 31.12.2016 αφορούσε απαίτηση της εταιρίας από τον ΛΑΓΗΕ, η οποία χρονολογείται από το 2009, και αναλύεται ως εξής:

- 11.985,67 χιλ. ευρώ ληξιπρόθεσμα
- 1.317,30 χιλ. ευρώ τόκοι υπερημερίας
- 1.322,33 χιλ. ευρώ εισπραχθέντα το 2017

Από την ανωτέρω συσσωρευμένη απαίτηση, ποσό ύψους 6.167,45 χιλ. ευρώ αμφισβητείται από τον ΛΑΓΗΕ.

Τα **ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα** την 31^η Δεκ. 2016 ανήλθαν σε **145.894,32** χιλ. ευρώ έναντι **65.600,70** χιλ. ευρώ την 31.12.2015, παρουσιάζοντας αύξηση κατά **80.293,62** χιλ. ευρώ.

Το υπόλοιπο των **Δανείων** την 31.12.2016 διαμορφώθηκε σε **249.561,60** χιλ. ευρώ και αφορά σε δάνεια που έχουν ληφθεί από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος έναντι **242.258,86** χιλ. ευρώ της αντίστοιχης προηγούμενης χρήσης. Όλα τα δάνεια έχουν την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου. Σημειώνεται ότι εντός του 2016 ελήφθη νέο δάνειο ύψους 40.000 χιλ. ευρώ από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, ενώ οι αποπληρωμές δανείων ανήλθαν σε 32.697,26 χιλ. ευρώ

Το υπόλοιπο των **Κρατικών Επιχορηγήσεων** την 31.12.2016 ανήλθε στο ποσό των **260.905,66** χιλ. ευρώ έναντι **270.217,28** χιλ ευρώ την 31.12.2015.

Οι **Λοιπές Υποχρεώσεις** (βραχυπρόθεσμες & μακροπρόθεσμες) ανήλθαν στο ποσό των **141.616,65** χιλ. ευρώ έναντι ποσού **112.612,20** χιλ. ευρώ της προηγούμενης χρήσης.

Τα **ίδια κεφάλαια** στο τέλος της δέκατης εταιρικής χρήσης (01.01.16 – 31.12.16) ανέρχονται σε **852.431,09** χιλ. ευρώ έναντι **826.194,35** χιλ. ευρώ στο τέλος της ένατης εταιρικής χρήσης παρουσιάζοντας αύξηση κατά 3,18%.

III.2 Αριθμοδείκτες οικονομικής διάρθρωσης και αποδόσεως και αποδοτικότητας

Η οικονομική κατάσταση της εταιρείας κατά την 31/12/2016 κρίνεται ικανοποιητική. Οι βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες της εταιρείας για τις χρήσεις 2016 και 2015 έχουν ως εξής:

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ 2016 & 2015

A. ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΕΩΣ

2016	2015
------	------

	(σε χιλ. ΕΥΡΩ)		2016	2015
1	ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	236.625	0,16	0,11
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	1.504.515		

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την αναλογία των κεφαλαίων που έχουν διατεθεί στο κυκλοφορούν ενεργητικό.

2	ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	652.084	0,76	0,76
	ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	852.431		

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την οικονομική αυτάρκεια (βιωσιμότητα) της οικονομικής μονάδος

3	ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	852.431	0,67	0,64
	ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	1.267.890		

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει το βαθμό αυτοχρηματοδότησεως των ακινητοποιήσεων της οικονομικής μονάδος από τα ίδια κεφάλαιά της. Αν ο αριθμοδείκτης είναι μεγαλύτερος από τη μονάδα η οικονομική διάρθρωση της εταιρείας θεωρείται καλή.

4	ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	236.625	=	2,26	1,82
	ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ				
	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	104.548			

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την γενική ρευστότητα της οικονομικής μονάδας. Καλός δείκτης >1

5	ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		=	2,09	1,56
	(-) ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	218.773			
	ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ				
	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	104.548			

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την άμεση ρευστότητα της οικονομικής μονάδας. Καλός δείκτης > ή = 1

6	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ		=	2,95	1,68
	ΡΟΕΣ	106.262			
	ΒΡΑΧ/ΜΑ ΔΑΝΕΙΑ (+) ΧΡΗΜ/ΚΟ				
	ΚΟΣΤΟΣ	36.018			

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει το ποσοστό της εξυπηρέτησης των δανείων με ίδιους πόρους. Οι αριθμοδείκτες 3-6 θεωρούνται καλοί όταν είναι >1.

7	ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ	249.562	=	0,29	0,29
	ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	852.431			

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την σχέση των δανείων προς τα ίδια κεφάλαια της οικονομικής μονάδας. Ο αριθμοδείκτης είναι καλός όταν είναι ≤ 1

8	ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΕΩΣ	132.077	=	0,56	0,45
	ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	236.625			

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει σε ποσοστό το τμήμα του κυκλοφορούντος ενεργητικού το οποίο χρηματοδοτείται από το πλεόνασμα των διαρκών κεφαλαίων (ιδίων κεφαλαίων και μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων). (Ίσος με 1 τότε το σύνολο του

παθητικού αποτελείται από διαρκή κεφάλαια, ίσος με 0 το κεφάλαιο κίνησης είναι ανύπαρκτο και μικρότερος του 0 τμήμα των ακινητοποιήσεων χρηματοδοτείται από βραχυπρόθεσμα δανειακά κεφάλαια).

9	ΔΑΝΕΙΑ	=	$\frac{249.562}{1.101.993}$	=	22,65%	22,67%
	ΔΑΝΕΙΑ & ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					

B. ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

10	ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ	=	$\frac{69.329}{169.652}$	=	40,87%	25,78%
	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ					

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την απόδοση της οικονομικής μονάδος.

11	ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	=	$\frac{49.786}{852.431}$	=	5,84%	3,04%
	ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων

12	ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ ΜΕΤΑ ΦΟΡΩΝ	=	$\frac{34.326}{852.431}$	=	4,03%	2,02%	ROE
	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ						

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων

13	ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ ΜΕΤΑ ΦΟΡΩΝ	=	$\frac{34.326}{1.504.515}$	=	2,28%	1,15%	ROA
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ						

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την αποδοτικότητα των επενδυμένων κεφαλαίων

14	ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	46.306	=	=	27,29%	18,89%
	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	169.652				
Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει το ποσοστιαίο μέγεθος του μικτού κέρδους επί των συνολικών πωλήσεων.						

15	ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	46.306	=	=	37,54%	23,29%
	ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	123.346				
Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει το ποσοστιαίο μέγεθος του μικτού κέρδους επί του κόστους πωλήσεων.						

16	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	169.652	=	=	19,90%	18,05%
	ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	852.431				
Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την ανακύκλωση των ιδίων κεφαλαίων κατά τη διάρκεια της χρήσης.						

17	ΝΕΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	25.595	=	=	32,79%	71,71%
	ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ	78.065				
Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει το βαθμό καλύψεως των νέων επενδύσεων από τους ετήσιους πόρους της εκμεταλλεύσεως της.						

18	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ	67.071	=	X	360	254,26	152,92	ΗΜΕΡΕΣ
	ΑΓΟΡΕΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΕ ΠΙΣΤΩΣΗ	94.964						
Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει σε ημέρες το μέσο όρο προθεσμίας εξοφλήσεως των οφειλών της οικονομικής μονάδας προς τους προμηθευτές της κατά την ημέρα κλεισίματος του Ισολογισμού								

19	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΕΛΑΤΕΣ	72.879	=	169.652	X	360	154,65	158,83	ΗΜΕΡΕΣ
	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΕ ΠΙΣΤΩΣΗ								

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει σε ημέρες το μέσο όρο προθεσμίας εισπράξεως ή διακανονισμού των απαιτήσεων της επιχείρησης από τους πελάτες της κατά την ημέρα κλεισίματος του Ισολογισμού.

IV. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

IV.1 Κίνδυνος εξέλιξης Μακροοικονομικών Παραμέτρων

Πρώτος σημαντικός κίνδυνος παραμένει η πορεία της ελληνικής οικονομίας, συμπεριλαμβανομένων των εξελίξεων στο πρόγραμμα αναδιάρθρωσης του Ελληνικού χρέους. Τα διάφορα σενάρια και οι τρόποι αντιμετώπισής τους δεν είναι δυνατόν να προβλεφθούν στο σύνολό τους, αλλά η Εταιρεία παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και προσαρμόζει την λειτουργία και τον προγραμματισμό της ανάλογα με τις εκάστοτε εξελίξεις.

Τόσο οι μακροοικονομικές εξελίξεις, όσο και ειδικότερες εξελίξεις στον τομέα της ενέργειας, επηρεάζουν τα έσοδα της εταιρείας στο διάστημα μεταξύ δύο αναθεωρήσεων των τιμολογίων.

IV.2 Ρυθμιστικός Κίνδυνος

Το 2016 αναθεωρήθηκε ο Κανονισμός Τιμολόγησης και οι χρεώσεις χρήσης ΡΑΕ όπως προαναφέρθηκε στην ενότητα II-2. Με τις αποφάσεις αυτές της ΡΑΕ ο Κανονισμός Τιμολόγησης προσαρμόστηκε στην Ευρωπαϊκή πρακτική και εξαλείφθηκαν οι ρυθμίσεις που οδηγούσαν σε συνεχή διόγκωση της Ανακτήσιμης Διαφοράς. Επίσης αυξήθηκαν οι συντελεστές βραχυχρόνιας χρέωσης. Ακόμα, από το 2012 οπότε εκδόθηκε ο πρώτος Κανονισμός Τιμολόγησης, ο ΔΕΣΦΑ έχει βελτιώσει σημαντικά τη μεθοδολογία πρόβλεψης της αγοράς με αποτέλεσμα ρεαλιστικότερες εκτιμήσεις. Δεδομένου δε ότι ο υπολογισμός των τιμολογίων βασίστηκε σε αυτές, ο κίνδυνος υποανάκτησης του απαιτούμενου εσόδου έχει περιορισθεί σημαντικά σε σχέση με το παρελθόν.

Κίνδυνος θεωρείται η διετής περίοδος ισχύος των νέων τιμολογίων (στη συνέχεια και εφεξής γίνεται 4ετής), αν και οι διατάξεις του νέου Κανονισμού Τιμολόγησης καθώς και η συμμετοχή της ΡΑΕ στους αντίστοιχους Ευρωπαϊκούς οργανισμούς (ACER, CEER) αποτελούν σε μεγάλο βαθμό διασφάλιση ότι θα εξακολουθήσει να εφαρμόζεται η γενικώς αποδεκτή ευρωπαϊκή πρακτική στην τιμολόγηση της χρήσης του ΕΣΦΑ.

IV.3 Κίνδυνος Αγοράς

Η εξέλιξη της τιμής του πετρελαίου. Τα έσοδα του ΔΕΣΦΑ επηρεάζονται αντιστρόφως με την τιμή του αργού πετρελαίου. Μία ραγδαία αύξηση της τιμής του πετρελαίου θα οδηγούσε σε αύξηση των τιμών φυσικού αερίου και συνεπακόλουθα σε μείωση της ανταγωνιστικότητας του εν λόγω καυσίμου, ιδίως στον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής, και σε μείωση της ζήτησης και των διακινούμενων ποσοτήτων Φ.Α. Η αδυναμία πρόβλεψης της πορείας των τιμών πετρελαίου για το μέλλον καθιστά την παράμετρο αυτή σημαντική μεταβλητή κινδύνου, αν και

οι επικρατούσες προβλέψεις για την επόμενη 2ετία είναι η σταθεροποίηση των τιμών του πετρελαίου σε τιμές κάτω των 60 \$/bbl

Κίνδυνος εξάρτησης από περιορισμένο αριθμό Χρηστών: Κίνδυνο αποτελεί κατ'αρχήν η μεγάλη εξάρτηση της εταιρείας από έναν πελάτη: τη ΔΕΠΑ Α.Ε, αφού το 69,05% των λειτουργικών εσόδων της χωρίς τα έκτακτα και λοιπά έσοδα, προέρχεται από αυτήν. Αυτό οφείλεται στην κυρίαρχη θέση της ΔΕΠΑ στην αγορά προμήθειας Φ.Α. Ο κίνδυνος αυτός όμως δεν είναι σημαντικός λόγω της χρηματοοικονομικής υγείας και αξιοπιστίας της ΔΕΠΑ. Εξ άλλου το ποσοστό αυτό έχει μειωθεί (το 2015 ήταν 89,04%).

IV.4 Χρηματοοικονομικός κίνδυνος

Κίνδυνος επιτοκίου: Ο κίνδυνος διακύμανσης των επιτοκίων προέρχεται κυρίως από μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις. Κατά την 31/12/2016 το σύνολο των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανειακών υποχρεώσεων αφορούσαν δάνεια σταθερού επιτοκίου. Επομένως η εταιρεία δεν αντιμετωπίζει κίνδυνο επιτοκίου.

Συναλλαγματικός κίνδυνος: Η εταιρεία δεν αντιμετωπίζει συναλλαγματικό κίνδυνο, καθώς το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων της και των δανειακών της υποχρεώσεων είναι σε ευρώ.

Τραπεζικός κίνδυνος: Λόγω του μεγάλου ύψους των καταθέσεων (145,89 Μ€ την 31.12.2016), η εταιρεία είναι εκτεθειμένη στον κίνδυνο κεφαλαιακής ανεπάρκειας των τραπεζικών ιδρυμάτων όπου αυτές είναι κατατεθειμένες. Ο κίνδυνος αυτός αντιμετωπίζεται με διασπορά των καταθέσεων σε όλα τα τραπεζικά ιδρύματα που έχουν ολοκληρώσει την ανακεφαλαιοποίησή τους και παρουσιάζουν ελάχιστο επίπεδο οικονομικής αξιοπιστίας.

Δανειακός κίνδυνος: Δεδομένου ότι το gearing ratio της εταιρείας, ήτοι ο λόγος του συνόλου των δανείων για συγκεκριμένο Έτος προς το άθροισμα του συνόλου των δανείων και του συνόλου των ιδίων κεφαλαίων του Διαχειριστή για το ίδιο Έτος, την 31.12.2016 ήταν 22,65%, είναι φανερό ότι ο δανειακός κίνδυνος της εταιρείας βρίσκεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, ο δείκτης αυτός δεν πρέπει να υπερβαίνει το 0,50.

IV.5 Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος της εταιρείας είναι μικρός. Οι πληρωμές των πελατών προς την εταιρεία γίνονται μέχρι το τέλος του μήνα έκδοσης των αντίστοιχων τιμολογίων, τα οποία αφορούν τις συναλλαγές του προηγούμενου μήνα. Οι πληρωμές της εταιρείας προς τους προμηθευτές

γίνονται κατά κανόνα σε 45 ημέρες μετά την έκδοση του αντίστοιχου τιμολογίου, εκτός από την αγορά αερίου εξισορρόπησης και αερίου λειτουργίας όπου ακολουθούνται οι προθεσμίες που και ο ΔΕΣΦΑ θέτει στους πελάτες του.

Εκτός από τα ποσά που οφείλει ο ΛΑΓΗΕ και τα οποία παρουσιάζουν καθυστέρηση στην είσπραξη, γενικά δεν παρουσιάζεται πρόβλημα στην είσπραξη των απαιτήσεων της εταιρείας.

IV.6 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας διατηρείται σε χαμηλά επίπεδα, μέσω της διαθεσιμότητας επαρκών ταμειακών διαθεσίμων και πιστωτικών ορίων. Σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 4 του Κανονισμού Τιμολόγησης, η εταιρεία πρέπει να διατηρεί χρηματικά διαθέσιμα τουλάχιστον ίσα με τις προϋπολογιζόμενες υποχρεώσεις των επομένων 4 μηνών, δηλ. τουλάχιστον ίσα με το 1/3 των προϋπολογιζόμενων ετήσιων εκταμιεύσεων. Τα χρηματικά διαθέσιμα που διατηρεί ο ΔΕΣΦΑ (145.894 χιλ. ευρώ την 31.12.2016) υπερκαλύπτουν την απαίτηση αυτή.

Δεδομένου ότι ο δείκτης Γενικής Ρευστότητας (A.4 ανωτέρω) για το 2016 ισούται με 2,26 και ο δείκτης Άμεσης Ρευστότητας (A.5) για το 2016 ισούται με 2,09 είναι φανερό ότι ο κίνδυνος ρευστότητας της εταιρείας είναι πολύ περιορισμένος (σύμφωνα με το δείκτη γενικής ρευστότητας ο ΔΕΣΦΑ μπορεί να αποπληρώσει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του κατά 2,26 φορές, ενώ αντίστοιχα σύμφωνα με το δείκτη άμεσης ρευστότητας κατά 2,09 φορές).

Σε ό,τι αφορά τη διαχείριση του Λογαριασμού Ασφάλειας Εφοδιασμού κατόπιν συνεργασίας της εταιρείας με τη ΡΑΕ, έχουν εισαχθεί οι κατάλληλες ασφαλιστικές δικλίδες ώστε να μην εμφανιστεί κίνδυνος ρευστότητας από τη δραστηριότητα αυτή. Επομένως, μπορεί να λεχθεί ότι η εταιρεία δεν αντιμετωπίζει κίνδυνο ρευστότητας με την επιφύλαξη βέβαια της γενικότερης κατάστασης της ελληνικής οικονομίας.

Ο ΔΕΣΦΑ ακολουθεί πολιτικές διαχείρισης των πιθανών προαναφερθέντων κινδύνων με στόχο την υιοθέτηση πολιτικών για την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων που μπορεί αυτοί να επιφέρουν στη χρηματοοικονομική θέση και απόδοση της εταιρείας. Η Διοίκηση της εταιρείας εξετάζει και αναθεωρεί σε τακτά χρονικά διαστήματα τις σχετικές πολιτικές και διαδικασίες.

V. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Οι συναλλαγές της εταιρείας με τα συνδεδεμένα μέρη αναλύονται ως εξής, σημειώνοντας ότι ως συνδεδεμένες επιχειρήσεις νοούνται αυτές που αναφέρονται στο άρθρο 42ε παρ. 5 του Ν. 2190/1920:

V.1 Συναλλαγές με τη Μητρική εταιρεία ΔΕΠΑ ΑΕ και λοιπές συνδεδεμένες επιχειρήσεις (σε χιλ. €)

	31/12/2016	31/12/2015
Απαιτήσεις από		
ΔΕΠΑ ΑΕ	19.275	17.675
ΕΠΑ ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΕ	3.616	26
ΕΠΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΕ	0	15
ΕΠΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΑΕ	0	31
ΕΔΑ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ - ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΑΕ	2.951	0
	<u>25.842</u>	<u>17.747</u>
Υποχρεώσεις προς		
ΔΕΠΑ ΑΕ	31.599	26.179
ΕΠΑ ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΕ	1.651	506
ΕΠΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΕ	0	631
ΕΠΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΑΕ	0	498
ΕΔΑ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ -ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΑΕ	3.025	0
	<u>36.275</u>	<u>27.815</u>
	31/12/2016	31/12/2015
Έσοδα από		
ΔΕΠΑ ΑΕ	117.150	132.806
ΕΠΑ ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΕ	8.762	114
ΕΠΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΕ	0	113
ΕΠΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	0	152
ΕΔΑ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ – ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ Α.Ε	6.932	0
	<u>132.845</u>	<u>133.184</u>
Έξοδα προς		

Στα ανωτέρω μεγέθη συμπεριλαμβάνονται οι συναλλαγές που αφορούν σε αέριο εξισορρόπησης και αέριο λειτουργίας.

V.2 Αμοιβές και λοιπές παροχές μελών Δ.Σ. και Ε.Σ. (χιλ. €)

	2016	2015
Αμοιβές και λοιπές παροχές μελών Δ.Σ.	114	139
Αμοιβές και λοιπές παροχές μελών Ε.Σ.	119	110
Αμοιβές- Λοιπές Παροχές (χιλ. €)	233	249

V.3 Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες

Ο ΔΕΣΦΑ συμμετέχει με ποσοστό 50% (το υπόλοιπο 50% ανήκει στην εταιρεία ΟΑΟ GAZPROM) στην εταιρεία «SOUTH STREAM ΑΓΩΓΟΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» που ιδρύθηκε και καταχωρήθηκε στο μητρώο Ανωνύμων εταιρειών της Νομαρχίας Αθηνών με αριθμό Μ.Α.Ε. 69873/01ΑΤ/Β/10/198, την 13/7/2010. Η εν λόγω εταιρεία βρίσκεται εν υπνώσει αφού η ΟΑΟ GAZPROM με επιστολή της από τις 20.03.2012 ενημέρωσε τον ΔΕΣΦΑ ότι προς το παρόν δεν προτίθεται να προχωρήσει στην υλοποίηση του νοτίου κλάδου του SOUTH STREAM (που θα περνούσε από την Ελλάδα). Το 2016 τα αποτελέσματα προ φόρων της εταιρείας διαμορφώθηκαν σε € -18.434,32 (ζημία) και ο αναλογούν φόρος είναι μηδενικός. Στις 31.12.2016 το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας ήταν € 590.198,75 και αναλύεται σε μετοχικό κεφάλαιο € 710.000 και υπόλοιπο κερδών (ζημιών) εις νέο € -119.801,25. Το σύνολο ενεργητικού (και παθητικού) ήταν € 603.967,91.

Τα αποτελέσματα χρήσεως και ο ισολογισμός της εταιρείας δεν ενσωματώνονται στις οικονομικές καταστάσεις του ΔΕΣΦΑ αλλά ενοποιούνται με εκείνες της ΔΕΠΑ Α.Ε.

**VI. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΠΟΥ ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ ΑΠΟ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ
ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΕΚΘΕΣΗΣ**

Μέχρι την ημερομηνία υποβολής της Έκθεσης αυτής δεν έχει συμβεί κανένα άλλο γεγονός, που θα μπορούσε να επηρεάσει σημαντικά την οικονομική θέση και την πορεία της εταιρείας.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Αθήνα, 9/2/2017

Κατ' εξουσιοδότηση του Διοικητικού Συμβουλίου

Σωτήριος Νίκας
Πρόεδρος Δ.Σ. και Διευθύνων Σύμβουλος

Επαληθεύσαμε τη συμφωνία και την αντιστοίχιση του περιεχομένου της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου σελ. 1-33 με τις Οικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση 2016, όπως αναφέρουμε στη χορηγηθείσα Έκθεση Ελέγχου.

Χαλάνδρι, 13 Φεβρουαρίου 2017

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

ΜΠΑΤΣΟΥΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Α.Μ. ΣΟΕΛ 14001

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ Α.Ε.

Λ.ΚΗΦΙΣΙΑΣ 22, ΜΑΡΟΥΣΙ

Α.Μ. ΣΟΕΛ 156